8.A i modvind

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

TIL LÆREREN

Dette undervisningsmateriale er udviklet som et fleksibelt og fordybende forløb til serien ***8.A i modvind***, hvor eleverne arbejder både med den enkelte bog og på tværs af hele serien. Materialet er opbygget i to dele, som hver især understøtter forskellige didaktiske formål: fordybelse, refleksion, analyse og fælles meningsskabelse.

To typer opgavehæfter – to didaktiske spor
Type 1 – Fællesopgaver (kan anvendes, når alle bøger er læst)
Dette hæfte er tænkt som det samlede, perspektiverende arbejde med serien. Opgaverne kan først for alvor udfolde deres potentiale, når eleverne har et bredt kendskab til de 20 bøger, da de bygger på sammenligning, nuancering og helhedsforståelse.

Opgaverne er designet til at være både sanselige, æstetiske, skabende og refleksive – med et stærkt fokus på elevernes egen oplevelse af litteraturen og deres personlige stillingtagen.

I dette hæfte arbejder eleverne blandt andet med:

- **Sansning og stemning i litteratur**
  - Fx gennem lydarbejde, hvor eleverne skaber en lydcollage, der følger historiens spændingskurve. Her træner de både fortolkning, begrundelse og komposition.

- **Eksistentielle og livsfilosofiske refleksioner**
  - Gennem bucketlist-opgaven arbejder eleverne med ønsker, drømme og prioriteringer i livet – enten som en liste eller som en cirkelmodel, hvor færre valg begrundes mere i dybden.

- **Relationer og karakterforståelse**
  - Fx gennem Ruth-opgaven, hvor eleverne i fællesskab opbygger en nuanceret personkarakteristik og bliver opmærksomme på, at mennesker kan opfattes forskelligt afhængigt af perspektiv.

TIL LÆREREN

Sociale og etiske dilemmaer

- Eleverne designer og gennemfører en makker-challenge, der udfordrer dem personligt og relationelt – på samme måde som eleverne i bøgerne udfordrer hinanden.

Mundtlighed og formidling

- Talen om skak (inspireret af Heino) træner eleverne i at strukturere en personlig tale, arbejde med kropssprog, stemme og formidlingsform – live, som podcast eller video.

Disse opgaver kan organiseres fleksibelt som:

- individuelt arbejde
- makkerarbejde
- gruppearbejde
- fælles klasseprojekter og udstillinger

De egner sig særligt godt til klassesamtaler, refleksionsrunder og mundtlige fremlæggelser.

Type 2 – Bogspecifikke opgaver (målrettet hver enkelt titel)

Dette hæfte er tænkt som det løbende arbejde med hver enkelt bog, og opgaverne bør som udgangspunkt laves umiddelbart efter, at en bog er læst. På den måde fastholdes elevernes umiddelbare indtryk, mens teksten stadig er levende for dem.

Opgaverne til hver bog kredser typisk om:

Den indledende lyriske tekst

- Forventninger før læsning og efterrefleksion: passede forventningerne?

Hovedpersonens udvikling

- Hvordan starter karakteren – og hvor ender vedkommende? Hvad har personen lært?

Den centrale challenge i bogen

- Hvad udfordrer den hovedpersonen til – og hvad ændrer sig?

TIL LÆREREN

Temaer og konflikter

- Fx image i Gucci, humor som skjold i Joker, sorg i De døde, køn og normer i Panik i pink, social arv i Kujon osv.

Nedslag i teksten

- Arbejde med citater, symboler, scener og sproglige virkemidler.

Disse opgaver kan anvendes som:

- løbende læseopgaver
- skriftlige afleveringer
- makkerdialoger
- mundtlige mini-fremlæggelser

Materialer og praktiske anbefalinger

Flere opgaver i materialet er tænkt som visuelle og æstetiske læringsprodukter, der kan hænge i klasselokalet og skabe et fælles læringsrum.
Vi anbefaler derfor:

- At enkelte sider kopieres i A3-format, særligt:
  - Ruth-opgaven (personkarakteristik)
  - Venn-diagrammer om forhold til forældre
  - Cirkeldiagrammer og visuelle modeller

- At der til cirklerne i bucketlist-opgaven anvendes farvet papir, karton eller post-its, så elevernes valg bliver tydelige og kan udstilles.

- At eleverne har adgang til mobil/iPad til:
  - lydoptagelser
  - videooptagelser
  - foto af deres produkter

TIL LÆREREN

Opgivelse til eksamen
Hvis materialet ønskes opgivet i pensum til den mundtlige prøve i dansk, kan **8.A i modvind** opgives under kategorien *Litteratur* indenfor de 80-100 normalsider under genren *Kortroman*.

Vær opmærksom på, at en opgivelse skal være læst af alle elever.
Vælg derfor et passende antal bøger ud, som I har arbejdet med fælles på klassen.

Forslag til fordybelsesområder:

- Ungdomslitteratur (bredt)
- Kortromaner (smalt)
- Køn og identitet (bredt)

TIL LÆREREN

Antal normalsider pr. bog (til opgivelse ved mundtlig prøve)

Titel	Normalsider	Afrundet
BMW	16.0 ns	16 ns
Copy Paste	17,0 ns	17 ns
De døde	13,9 ns	14 ns
Frankenstein	15,0 ns	15 ns
Gucci	14,8 ns	15 ns
Held og ulykke	19,4 ns	19 ns
Joker	15,8 ns	16 ns
Ketchup	16,3 ns	16,5 ns
Kill! Kill! Kill!	19,3 ns	19,5 ns
Knude	17,2 ns	17 ns
Kujon	14,66 ns	14,5 ns
Larm!	10,0 ns	10 ns
Løgner	15,0 ns	15 ns
Mor(d)	17,6 ns	18 ns
OMG!	13,2 ns	13 ns
Panik i pink	15,7 ns	16 ns
Pindsvin	13,1 ns	13 ns
Punk	19,0 ns	19 ns
Skygge	14,47 ns	14,5 ns
Ulv	15,4 ns	15,5 ns

SANSENDE OG SKABENDE OPGAVER

BERØRT

Vælg én af de 20 lyriske tekster, fra alle bøgerne, på næste side, og øv dig i at læse den valgte tekst højt for klassen med tydelig udtale og passende betoning.

Efter oplæsningen skal du kort fortælle for klassen:

- Hvorfor du har valgt netop denne tekst?
- Hvad den minder dig om (en oplevelse, et menneske, en situation eller lignende)?
- Hvilke tanker teksten sætter i gang hos dig?

Tal ca. 1–2 minutter.

SANSENDE OG SKABENDE OPGAVER

BERØRT

Der er ingenting i verden så stille som sne,
når den sagte gennem luften daler,
dæmper dine skridt,
tysser, tysser blidt
på de stemmer, som for højlydt taler.

Helge Rode, dansk forfatter
Fra digtet: "Sne"

Alting kan gå itu.
Et hjerte kan gå i tusind stykker.
Kaldte du mig for ven engang,
så er jeg her nok endnu.

Anne Linnet, sangskriver og musiker
Fra sangen: "Tusind Stykker"

Vil vi rigtig Glæden skue,
maa vi gaa i Sorgens Skygge;
vil vi skatte Lysets Lue,
maa vi først i Mørket bygge.

Thøger Larsen, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Vilde roser"

Jeg vil gerne tro på,
at vi alle sammen har en plads,
men nogen gange føles det bare som om,
verden er designet til nogen andre end mig.

Caspar Eric, dansk digter
Fra digtsamlingen: "Nåe"

For alt i livet,
som blev dig givet,
er lys og mørke
i sammenspil,
og har du vovet,
og har du lovet,
og har du svigtet,
så var du til,
så var du til

Tom Kristensen, dansk forfatter
Fra digtet: "Et mannakorn"

Om lidt bli'r her stille.
Om lidt er det forbi.
Fik du set det, du ville?
Fik du hørt din melodi?

Kim Larsen, sangskriver og musiker
Fra sangen: "Om lidt bli'r her stille"

Mørk er november og løvfaldet slut,
vandet begynder at fryse,
lyset fra solen og blomsterne brudt –
da må vort hjerte selv lyse.

Thorkild Bjørnvig, dansk forfatter
Fra sangen: "Mørk er november"

November

Året har 16 måneder: november,
december, januar, februar, marts, april,
maj, juni, juli, august, september, oktober,
november, november, november, november.

Henrik Nordbrandt, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Håndens skælven i november"

Venner, I må give mig en hånd.
Man kan ikke sige 'Farvel' alene.

Dan Turèll, dansk forfatter
Fra bogen: "Tjaa-cha-cha"

Bliv hos os,
naar Mørket vælder
af Nattens Sluser ud.

B.S. Ingemann, dansk forfatter
Fra digtet: "Bliv hos os, når dagen hælder"

Kys det nu, det satans liv
Og grib det, fang det
Før det er forbi

Steffen Brandt, sangskriver og musiker i TV-2
Fra sangen: "Kys det nu"

Hold fastere omkring mig
Med dine runde Arme;
Hold fast, imens dit Hjerte
Endnu har Blod og Varme.

Om lidt, saa er vi skilt ad,
Som Bærrene paa Hækken;
Om lidt, er vi forsvundne,
Som Boblerne i Bækken.

Emil Aarestrup, dansk forfatter
Fra digtet: "Angst"

Hey daddy, jeg har issues
Jeg ved, det ikk' er din skyld
Det' livet and I miss you
Som om giften lever videre i mig
Jeg har lyst til at gøre alt det lort
som der ødelagde dig
Hva' ska' jeg gøre med mine tårer
Når de hober sig op?

Tobias Rahim, dansk sangskriver og musiker
Fra sangen: "Når mænd græder"

I dit korte liv
er hver time dyr,
hvert sekund, et dyrt sekund.
Du glemmer vel ikke, at årene ry'r.
Se på dit ur.
Viserne fly'r.
Hold dig vågen, ven.

Poul Henningsen, dansk forfatter
Fra sangen: "I dit korte liv"

Så tag mit hjerte i dine hænder.
Men tag det varsomt og tag det blidt,
det røde hjerte – nu er det dit.

Tove Ditlevsen, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Lille Verden"

Det haster med det kys.
Den kommer, før du tror,
den drømmeløse søvn.

Poul Henningsen, dansk forfatter
Fra sangen: "I dit korte liv"

Selv forældre kan opdrages til
at forstå.
Men så skal man også have haft dem
fra små.

Piet Hein, dansk forfatter
Fra bogen: "Gruk fra alle årene"

Men du ved det sikkert allerinderst inde
Selvom jeg sjældent bruger store ord
Du ved, at du er den der gennem livet
Og stadig i mit hjerte bor.

Anne Linnet, musiker og sangskriver
Fra sangen: "Forårsdag"

Livet en gave,
men jeg har aldrig kunnet få mig til
at åbne den rigtigt.

Benny Andersen, dansk forfatter
Fra digtet: "På det våde"

Jeg smører ruller pudrer sprayer
min tiltrækningskraft på.

Vita Andersen, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Tryghedsnarkomaner"

SANSENDE OG SKABENDE OPGAVER

NÆNSOM NÆRLÆSNING

Find et kort tekststykke i én af bøgerne, der gjorde særligt indtryk på dig.

- Hvad sker der helt konkret i dette øjeblik?
- Hvilke sanser er i spil? (syn, hørelse, følelse, lugt, smag)
- Hvorfor tror du, dette øjeblik er vigtigt for historien?
- Hvad "gør" dette øjeblik ved dig som læser?

Skriv 8–10 sætninger.

Find 5 ord eller sætninger i bogen, som du synes "rammer" stærkt.

- Skriv ordet eller sætningen
- Forklar, hvilken følelse ordet/sætningen giver dig
- Forklar, hvorfor netop dette ord/denne sætning virker stærk(t)

Vælg et sted i historien, hvor du tydeligt "ser" noget for dig.
Beskriv scenen, som om du skulle forklare den for en, der ikke har læst bogen:

- Hvad ser du?
- Hvilke farver?
- Hvilket lys?
- Hvilken bevægelse?

Samlende refleksion:

- Hvad fortæller dette billede om hovedpersonen?

SANSENDE, SKABENDE OG VERDENSVENDTE OPGAVER

HISTORIEN SOM LYDCOLLAGE

Gå sammen i mindre grupper.
Vælg 5 lyde, der passer til bogens handling.

I kan bruge eksemplerne – eller finde jeres egne:
Vind/storm, dør der smækker, fodtrin (hurtige/langsomme), latter (venlig, nervøs, hånlig), torden/brag, hjerteslag, åndedræt, telefon der vibrerer, skridt i vand, stilhed (optaget som "rumtone"), musik (kort uddrag – instrumental)

Lav et planlægningsskema (skriv kort):
Lyd 1 (starten af historien)
Lyd 2
Lyd 3 (midten)
Lyd 4
Lyd 5 (slutningen)

Til hver enkelt lyd overvejer I:

- Hvor i historien hører den hjemme?
- Hvilken stemning skal den skabe?

Optag lydene
Du kan optage med telefon, computer, diktafon, iPad.

- Find et sted med så lidt baggrundsstøj som muligt.
- Optag 3–10 sekunder af hver lyd.
- Hvis I ikke kan optage den "rigtige" lyd, så skab den selv (fx: blæs i mikrofonen = vind, bank let på bordet = hjerteslag, knirk med en stol = dør)

SANSENDE OG SKABENDE OPGAVER

HISTORIEN SOM LYDCOLLAGE

Lav en lydsekvens, der følger historiens forløb: Start → Midte → Slutning

Afspil dem i rækkefølge og svar:

- Hvorfor passer Lyd 1 til starten af historien?
- Hvorfor passer Lyd 2 til overgangen?
- Hvorfor passer Lyd 3 til midten (hvor konflikten spidser til)?
- Hvorfor passer Lyd 4 til klimaks?
- Hvorfor passer Lyd 5 til slutningen?

Skriv 2–3 sætninger pr. lyd.

Finpudsning

Lyt igen til jeres collage og justér:

- Skal en lyd være højere eller lavere?
- Skal der være et øjebliks stilhed før en bestemt lyd?
- Skal to lyde overlappe hinanden (fx vind + hjerteslag)?

Fremlæggelse

Når I spiller jeres lydcollage for klassen, skal I forklare:

- Hvad jeres 5 lyde er
- Hvilket sted i historien de hører til
- Hvad I ville have, at lytteren skulle føle

Max 2 minutter.

Tekst og lyd

Vælg ét kort citat fra bogen.
Afspil jeres lydcollage samtidig med, at citatet læses højt.

Samtal på klassen:

- Ændrede lydene måden, I oplevede citatet på? Hvordan?

BUCKETLIST

I denne opgave skal du arbejde med en personlig bucketlist – altså en liste over ting, du ønsker at opleve, lære, opnå eller sige til bestemte mennesker i løbet af dit liv.

Udgangspunktet er **10 vigtige ønsker, mål eller erfaringer**, du gerne vil have med dig, før livet engang er slut.

Du skal tænke både bredt og dybt:
Din liste kan indeholde meget forskellige ting:
Steder du vil besøge, oplevelser du vil have, mennesker du vil møde, egenskaber du vil mestre, relationer du vil pleje, eller sider af dig selv du vil udvikle.

Du kan arbejde med opgaven på **to forskellige måder** – og du vælger selv den form, der passer dig bedst:

Punktlisten (15 punkter)
Du laver en liste med 15 ting, du gerne vil nå i dit liv. Punkterne kan være meget forskellige – fra store drømme til små, men betydningsfulde øjeblikke. Du kan enten benytte listen på næste side eller lave din egen.

Cirkellisten (6 punkter med begrundelse)
Du udvælger 6 ting og placerer dem i en cirkel (som vist i modellen på side 14). Her skal du ikke bare nævne dine ønsker – du skal også begrunde dem.

Du kan jo også lave dem begge...

Opgaven handler om at reflektere over, hvad der er vigtigt for dig, og om at kunne sætte ord på dine valg.

MIN BUCKETLIST

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.

CIRKELLISTEN

Klip 6 ens cirkler ud.
Lim den nederste cirkel fast midt på et stykke papir eller karton.
Lim derefter de øvrige 5 cirkler ovenpå – men fastgør dem kun med lim på en smal, lodret stribe i midten, så de kan bladres i som en lille bog.

Dekorer forsiden så det bliver DIN Bucketliste.

Skriv nu dine 6 punkter ind – ét på hver cirkel.

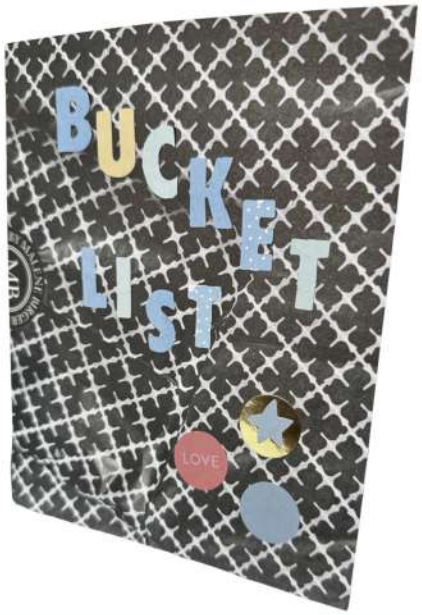
På den modsatte side skriver du en begrundelse for hvert punkt:

- Hvorfor er det vigtigt for dig at nå?
- Hvad vil det betyde for dig?
- Hvordan vil du have det, når du har opnået det?

MAKKER-CHALLENGE

Gå sammen med en makker og design en personlig challenge til hinanden.

Challengen må ikke være ondskabsfuld, ydmygende eller farlig. Den skal minde om de udfordringer, I kender fra bøgerne:
Det skal være en challenge, der skubber den anden en lille smule ud af sin komfortzone, får vedkommende til at se sig selv udefra og giver anledning til eftertanke.

Når I udformer jeres challenge, skal I tænke på, at den skal:

- Udfordre den anden som menneske – ikke fysisk, men mentalt eller følelsesmæssigt.
- Spejle noget ved den person, de er (fx deres mod, deres sårbarhed, deres stolthed, deres empati, deres frygt eller deres vaner).
- Give mulighed for refleksion over liv, valg og relationer.
- Indeholde en klar ramme: hvad skal personen gøre, hvornår, og hvordan ved I, at den er gennemført?

Når challengen er udført, skal I tale sammen om:

- Hvordan føltes det at udføre challengen?
- Hvad lærte du om dig selv?
- På hvilken måde udfordrede den dig?
- Gjorde den dig – på nogen måde – "til et bedre menneske"? Hvorfor/hvorfor ikke?

I skal til sidst kort præsentere jeres challenge for klassen og forklare jeres tanker bag den.

RUTH PERSONKARAKTERISTIK

Ruth har forskellig betydning for eleverne. Hun har haft dem siden 4. klasse, og selvom de ikke var en nem klasse, mestrede hun at "tøjle dem".

Nogle elever har hun haft et nært forhold til, mens andre har haft brug for hende på andre måder – hvor hun har bakket dem op og været der for dem.

Derfor har eleverne meget forskellige opfattelser af Ruth og ser på hende med forskellige øjne. I løbet af læsningen får du viden om Ruth og møder hende fra forskellige perspektiver.

Skriv tillægsord rundt om Ruth, som beskriver hendes personlighed, væremåde og handlinger.
Tænk på, at forskellige personer i bøgerne kan opfatte hende forskelligt – derfor må der gerne være ord, som både peger i positive, negative og modsatrettede retninger.

Brug ordene til at tegne et nuanceret billede af, hvem Ruth er – og hvordan hun opfattes af de forskellige elever.

Brug figuren på næste side som udgangspunkt for jeres ord.
I kan eventuelt få den kopieret op i A3 og hænge den op i klassen, så I i fællesskab kan samle og synliggøre Ruths personlighed set med de forskellige elevers øjne.

8.a i modvind

RUTH

Ruth fortæller klassen, at hendes kræftsygdom er vendt tilbage, og at hun derfor stopper som deres lærer.

Det rammer eleverne forskelligt. Nogle bliver bange, andre tænker praktisk, nogle bliver chokerede, nogle bliver stille, og nogle begynder at tænke over deres eget liv.

Skriv i tankeboblerne, på næste side (udleveres i A3), hvad eleverne tænker i det øjeblik, de hører om Ruths kræft, der er vendt tilbage.

- Tænk på vedkommenes personlighed og livssituation.

Samtal derefter med en makker eller i plenum på klassen:

- Hvilke overvejelser sætter det i gang hos dig?
    - Hvad får det dig til at tænke om døden?
    - Hvad får det dig til at tænke om livet?
    - Hvad får det dig til at tænke om Ruth – eller om dig selv?

8.a i modvind

Kopieres i A3

RELATIONEN TIL FORÆLDRENE

I denne opgave skal du undersøge hovedpersonens forhold til sin mor og/eller far i den bog, du har læst.

Du skal både se på begge personers perspektiv og på, hvad der binder dem sammen – og hvad der adskiller dem.

Du arbejder med de to overlappende cirkler (som et Venn-diagram) på næste side:

- Den ene cirkel repræsenterer hovedpersonen
- Den anden cirkel repræsenterer forælderen (mor eller far – eller begge, hvis du vælger det)
- Det overlappende felt i midten viser det, de har tilfælles i relationen.

Skriv nøgleord (tillægsord og korte beskrivelser) i hver cirkel:

I hovedpersonens cirkel:
Brug ord, der beskriver:

- Hvordan hovedpersonen er i relationen
- Hvordan han/hun føler sig over for forælderen
- Hvad han/hun ønsker, frygter eller savner i relationen
    - Fx: usikker, vred, kærlig, afhængig, lukket, loyal, ambivalent, længselsfuld, oprørsk osv.

I forælderens cirkel:
Brug ord, der beskriver:

- Hvordan forælderen er over for barnet
- Hvordan forælderen handler og taler i relationen
- Hvad der driver forælderen (omsorg, kontrol, frygt, ambitioner, skyld osv.)
    - Fx: beskyttende, kontrollerende, fraværende, kærlig, stresset, stolt, bekymret, krævende osv.

RELATIONEN TIL FORÆLDRENE

Det overlappende felt (relationen)
I det overlappende felt skriver du nøgleord om selve relationen mellem dem:

Tænk over:

- **Hvad binder dem sammen?** (kærlighed, loyalitet, ansvar, skyld, afhængighed, konflikter…)
- **Hvad skaber afstand mellem dem?** (misforståelser, manglende kommunikation, hemmeligheder, forventninger…)
- **Hvad præger deres samspil mest?**
  - Fx: tavshed, kærlighed på afstand, magtkamp, stærkt bånd, misforståelser, ansvar, konflikter, omsorg

Skriv til sidst et kort afsnit, hvor du forklarer:

- Hvordan er hovedpersonen over for sin forælder?
- Hvordan er forælderen over for hovedpersonen?
- Hvad er det vigtigste ved deres relation i netop denne bog?
- Ændrer relationen sig i løbet af fortællingen – og hvordan?

Du finder et stort Venn-diagram på næste side

Udfyld de to cirkler med nøgleord om henholdsvis hovedpersonen og forælderen.
Skriv nøgleord om selve relationen i det overlappende felt.

Kopieres i A3

RELATIONEN TIL FORÆLDRENE

Udfyld de to cirkler med nøgleord om henholdsvis hovedpersonen og forælderen.
Skriv nøgleord om selve relationen i det overlappende felt.

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Bliv hos os,
naar Mørket vælder
af Nattens Sluser ud.

B.S. Ingemann, dansk forfatter
Fra digtet: "Bliv hos os, når dagen hælder"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

RUTH SOM BENNYS REDNING

I bogen bliver Benny hvirvlet ind i KPH's rod og ender på flugt fra politiet. Til sidst står han foran Ruths hus, hvor han bryder sammen og fortæller hende alt. Læs særligt s. 49–50 igen, og svar derefter på spørgsmålene nedenfor.

Hvad tror du, Benny laver for KPH?

- Hvad forestiller du dig, at Bennys "job" hos KPH går ud på?
- Hvad slags gruppe tror du, KPH er? (fx fællesskab, bande, netværk, noget andet?)

Ruths betydning for Benny

- Hvordan er Bennys liv, før han møder Ruth ved hendes hus? (hjemme, i KPH, i skolen)
- Hvad sker der med Benny i det øjeblik, hvor Ruth siger:
  "Sig, hvad der er sket, Benny. Ellers kan jeg ikke hjælpe dig."
- Hvorfor tør Benny fortælle sandheden til Ruth – hvad er det ved hende, der gør det muligt?

Hvordan bliver Ruth hans redning?

- På hvilke måder er Ruth anderledes end KPH?
- Hvad giver Ruth Benny, som KPH ikke kan give ham? (fx tryghed, grænser, omsorg, ansvar)
- Hvordan tror du, Bennys liv kunne have set ud, hvis han ikke havde bedt Ruth om hjælp?

Samlende refleksion:

- Hvad lærer Bennys historie os om betydningen af at have én voksen, der ser og tager én alvorligt?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Vil vi rigtig Glæden skue,
maa vi gaa i Sorgens Skygge;
vil vi skatte Lysets Lue,
maa vi først i Mørket bygge.

Thøger Larsen, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Vilde roser"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

HVEM VILLE DU "COPY PASTE"?

I bogen Copy Paste forsøger Asha at ligne sin mor og leve et "perfekt" liv ved at kopiere andres valg i stedet for at finde sine egne.

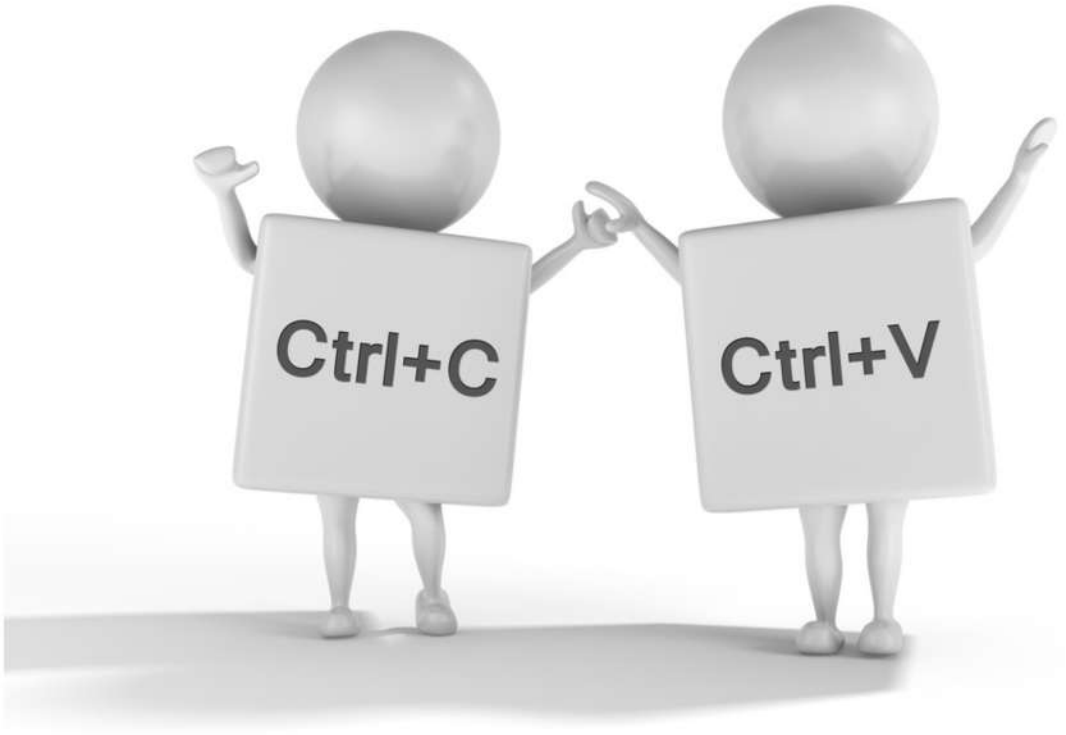
Forestil dig, at du kunne "copy paste" én person i dit eget liv – altså efterligne vedkommendes valg, stil, måde at være på eller livsbane.

- Hvem ville du vælge at "copy paste"? (det kan være en person, du kender, en kendt person eller en fiktiv figur)
- Hvad er det præcist, du ville kopiere hos denne person? (fx mod, udseende, karriere, ro, kreativitet, popularitet, livsstil)
- Hvorfor netop denne person? Hvad beundrer du ved dem?
- Hvad ville du måske ikke kopiere – og hvorfor?

Ekstra (valgfrit):

Afslut med 2–3 linjer om:

- Hvad kunne være en risiko ved at "copy paste" et andet menneske i stedet for at finde sin egen vej?

KREATIV SKRIVNING: ASHA'S DAGBOG

Forestil dig, at du er Asha.

Du skal skrive et dagbogsbrev, som Asha kunne have skrevet samme aften som en vigtig scene i bogen (fx efter hun har forsøgt at være "perfekt", efter en konflikt med sin mor – eller efter hun har indset, at hun ikke bare kan kopiere andre).

Din tekst skal indeholde:

Følelser

- Hvordan har Asha det lige nu? (fx presset, stolt, skamfuld, lettet, forvirret, vred, ked af det)

Tanker om sin mor

- Hvad tænker Asha om sin mor denne aften?
- Hvad vil hun gerne leve op til – og hvad er hun i tvivl om?

Copy Paste-temaet

- Hvad har hun forsøgt at "copy paste" i dag?
- Hvad gik godt – og hvad gik skidt?

Et lille vendepunkt

- Skal Asha fortsætte med at kopiere andre – eller begynder hun at tænke på sin egen vej?

Ramme for teksten

- Skriv 1 side (ca. 250–300 ord)
- Skriv i jeg-form ("Jeg...")
- Skriv som en personlig dagbog – ærligt, rodet, følsomt, måske modsætningsfyldt.

Du kan selv finde på en overskrift, fx:

- "Kære dagbog..."
- "Hvem er jeg, når ingen ser mig?"
- "Copy Paste – eller mig?"

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Der er ingenting i verden så stille som sne,
når den sagte gennem luften daler,
dæmper dine skridt,
tysser, tysser blidt
på de stemmer, som for højlydt taler.

Helge Rode, dansk forfatter
Fra digtet: "Sne"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

SNES SØSKENDE

I teksten møder vi Sne ved graven med de fire hvide sten. Her fortæller hun for første gang åbent til Asha om sine fire mindre søskende. Samtidig ser vi, hvordan søskendene eksisterer for Sne – både som virkelighed og som indre forestillinger.

Hvad ved vi faktisk?
Skriv i punktform det, der fremstår som fakta om Eg, Birk, Lily og Rose i teksten:

- Hvornår døde de?
- Hvor gamle blev de?
- Hvordan taler Sne om dem?
- Hvad viser de fire hvide sten?

(Skriv 4–6 punkter.)

Hvad er Snes indre forestilling?
Skriv stikord om det, der ikke er objektiv virkelighed, men Snes måde at holde dem i live på:

Tænk over:

- Hvordan "er" søskendene for Sne i hendes tanker?
- Hvornår dukker de op for hende?
- Hvad betyder det, at hun taler med dem hver dag?
- Hvad siger de karaktertræk, hun giver dem, om Sne selv?

Skriv 4–6 punkter.

Hvad fortæller det om Sne?
Skriv 6–8 linjer, hvor du svarer på:

- Hvorfor tror du, Sne har brug for at forestille sig sine søskende som levende?
- Hvad fortæller det om hendes forhold til sorg og ensomhed?
- Hvad betyder det, at hun for første gang kan tale om dem med Asha?

SNES SØSKENDE

Reflekterende spørgsmål til slutningen af teksten
Afslut med et personligt svar (5–8 linjer):
Da Sne løber med Asha for at hjælpe hende, ser hun sine søskende vinke og fade ud.

Hvad tror du, denne afslutning betyder for Sne – og for hendes måde at leve videre på?
Du kan bl.a. overveje:

- Er det et farvel?
- Eller et tegn på, at hun stadig kan have dem med sig – bare på en ny måde?
- Hvad kan det symbolisere, at verden "kalder", og hun alligevel tør løbe med Asha?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Hold fastere omkring mig
Med dine runde Arme;
Hold fast, imens dit Hjerte
Endnu har Blod og Varme.

Om lidt, saa er vi skilt ad,
Som Bærrene paa Hækken;
Om lidt, er vi forsvundne,
Som Boblerne i Bækken.

Emil Aarestrup, dansk forfatter
Fra digtet: "Angst"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

DIGT: "SKØNHEDEN OG UDYRET"

Frank tænker på s. 28:
"Sally er en helt anden liga end mig."

Skriv et kort digt (8–12 linjer) med titlen "Skønheden og udyret".
Dit digt skal:

- Vise forskellen mellem, hvordan Frank ser sig selv, og hvordan han ser Sally
- Indeholde mindst ét billede/metafor (fx spejl, mørke/lys, monster/maske)
- Udtrykke Franks tvivl og længsel

Hvor meget betyder udseende for kærlighed?
Skriv et kort essay (10-12 linjer), hvor du svarer på:

- Hvorfor tror Frank, at "det aldrig kommer til at ske" med Sally?
- Hvor stor en rolle spiller udseende i forelskelse – ifølge dig?
- Hvornår kan udseende stå i vejen for at se et menneske rigtigt?

Før/efter: Franks udvikling
Lav to korte afsnit (4–5 linjer hver):

Frank i starten af bogen

- Hvordan ser han sig selv?
- Hvad er han mest bange for?

Frank til sidst i bogen

- Hvad har ændret sig i hans måde at tænke om sig selv?
- Hvad ved han nu om mod, sårbarhed og kærlighed?

LIVET ER KORT

- Hvad betyder udsagnet "Livet er kort" for dig?
- Hvordan passer det til Franks historie?
- Hvad burde Frank – og vi – bruge tiden på?

Forestil dig, at du kun havde én dag tilbage at leve.
Skriv 8–10 linjer om:

- Hvem ville du være sammen med?
- Hvad ville du gøre?
- Hvad ville du sige, som du måske aldrig har sagt?

Afslut med én sætning:
Hvis jeg kun havde én dag tilbage, ville jeg …

Samlende refleksion om Frank

- Hvad kæmper Frank mest med?
- Hvad lærer han om sig selv i løbet af bogen?
- Hvad kan hans historie lære os om frygt, udseende og kærlighed?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Om lidt bli'r her stille.
Om lidt er det forbi.
Fik du set det, du ville?
Fik du hørt din melodi?

Kim Larsen, sangskriver og musiker
Fra sangen: "Om lidt bli'r her stille"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

HVAD FORBINDER DU MED GUCCI?

Skriv 8–10 tillægsord rundt om ordet GUCCI.

Tænk på:

- Image og status
- Pris og kvalitet
- Hvem der "må" gå i det
- Hvordan man ser ud, hvis man bærer det

GUCCI

Zaki siger:
"*Min krop skal stå skarpt. Den skal leve op til Gucci.*" (s. 13)

Skriv 6–8 linjer, hvor du svarer på:

- Hvad mener Zaki med, at hans krop skal leve op til Gucci?
- Hvad fortæller det om, hvordan han ser på sig selv?
- Hvem tror du, han egentlig prøver at imponere – og hvorfor?

EMIL OG TØJET

Zaki finder ud af, at hans genbrugsbluse har tilhørt Emil, en tidligere elev på skolen, som er død. Efter et uheld ser Zaki pludselig Emil.

Svar på:

- Hvorfor tror du, det netop er Emils tøj, Zaki kommer til at bære? (symbolsk)
- Hvad betyder det, at Zaki møder Emil "i døden" – hvad bliver han konfronteret med?
- Hvad lærer Emil (eller mødet med Emil) Zaki om:
  - Image?
  - Penge og mærker?
  - Hvad der virkelig betyder noget i livet?

HVAD ÆNDRER SIG HOS ZAKI?

Skriv et kort afsnit (8–12 linjer), hvor du forklarer:

- Hvordan er Zaki i starten af bogen (hans forhold til penge, tøj og status)?
- Hvad gør challengen og mødet med Emil ved ham?
- Hvad ved han nu om image og livet, som han ikke vidste før?

MORALEN

Svar kort og personligt:

- Hvad mener du, er moralen i Zakis historie?
- Er det vigtigere at "se godt ud" – eller at leve et godt liv?
- Hvad ville du selv tage med fra hans historie?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Kys det nu, det satans liv
Og grib det, fang det
Før det er forbi

Steffen Brandt, sangskriver og musiker i TV-2
Fra sangen: "Kys det nu"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

HVORNÅR ER MAN VOKSEN?

Reflekterende spørgsmål til slutningen af teksten

I begyndelsen af bogen oplever Lykke Le sig selv som "voksen", fordi hun er et år ældre, tænker meget over sin fremtid og har en tydelig plan for sit liv.

Individuelt (skriftligt, 8–10 linjer)

Svar på følgende spørgsmål:

- Hvad tror Lykke Le selv, det vil sige at være voksen?
- På hvilke måder forsøger hun at fremstå voksen? (handlinger, holdninger, valg)
- Hvor viser bogen, at hun måske alligevel ikke er så voksen, som hun tror?
- Hvad vil du sige, der kendetegner en voksen person?

Makker-samtale (mundtligt)

Tal sammen om:

- Er det alder, ansvar, erfaring eller noget andet, der gør en voksen?
- Kan man være voksen på nogle områder – og barn på andre?

KLIMA, MILJØ OG ANSVAR

Lykke Le går meget op i klima og miljø og ser sig selv som ansvarlig og handlekraftig.

Kort analyse (5–8 linjer)
Beskriv:

- Hvad betyder klima og miljø for Lykke Le i bogen?
- Hvordan viser hun sit engagement i praksis?
- Er hendes tilgang mest idealistisk, moraliserende, realistisk eller naiv? Begrund.

BOOMER

I bogen bliver Lykke Le kaldt boomer – selvom hun tydeligvis ikke er det.

Undersøg generationerne
Lav en kort oversigt over følgende generationer:

- Baby Boomers (Boomer)
- Generation X
- Generation Y (Millennial)
- Generation Z
- Generation Alpha

For hver generation skal du notere (kort, i stikord):

- Ca. fødselsår
- Hvad de ofte forbindes med (værdier, teknologi, arbejdsliv, klima, kultur)

Refleksion
Svar på:

- Hvorfor tror du, nogen kalder Lykke Le "boomer"?
- Passer betegnelsen på hende – hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvilken generation ligner hun mest, og hvorfor?

SAMLENDE REFLEKSION OM LYKKE LE

Skriv svar i hele sætninger.

1. Hvad fortæller scenen ved havet om Lykke Les følelser – både hendes forelskelse og hendes skam?
2. Hvorfor tror du, hun først råber "UDRYD MIG" mod havet? Hvad forsøger hun at slippe væk fra?
3. Hvad ændrer sig i det øjeblik, hun er ved at drukne? Hvad bliver pludselig vigtigt for hende?
4. Hvad lærer Lykke Le om forskellen på at ville være voksen og faktisk at være det?
5. Hvad lærer hun om kontrol, planer og det uforudsigelige i livet?
6. Hvordan ændrer hendes syn på sin klasse sig i denne scene – og hvorfor?
7. Hvad betyder Kelds rolle for hende her (først i tankerne – og siden i virkeligheden)?
8. Hvad betyder Ruths ankomst for Lykke Le – og hvad siger det om Ruths rolle for 8.A?
9. Hvad tror du, Lykke Le tager med sig videre efter denne oplevelse – om sig selv, om kærlighed og om livet?
10. Hvis du skulle sætte ét ord på den udvikling, Lykke Le gennemgår i denne scene – hvilket ord ville du vælge, og hvorfor?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Året har 16 måneder: november,
december, januar, februar, marts, april,
maj, juni, juli, august, september, oktober,
november, november, november, november

Henrik Nordbrandt, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Håndens skælven i november"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

HUMOR SOM OVERLEVELSESSTRATEGI

Dirch joker, pranker og laver grin med alt og alle. Samtidig ved vi, at han har det svært derhjemme: hans far har en svær depression, og hans mor er rejst for at arbejde på en film.

- Hvorfor tror du, Dirch er "klassens joker"?
- Hvad kan humoren give ham (fx kontrol, opmærksomhed, beskyttelse, pause fra det svære)?
- Hvad kan humoren også skjule eller forhindre ham i at vise?
- Hvornår i bogen kan man mærke, at hans sjov ikke kun er sjov?

HJEMME VS. SKOLE

Hjemme hos Dirch	I skolen / i klassen
Skriv stikord om: • Stemning i hjemmet • Forholdet til faren • Hvad Dirch må klare selv • Hvordan han har det, når han er alene	Skriv stikord om: • Hvordan Dirch opfører sig • Hvordan de andre ser ham • Hvilken rolle han spiller i 8.A

- Hvorfor tror du, forskellen mellem de to verdener er så stor for Dirch?

DIRCH PASSER

Dirch er opkaldt efter Dirch Passer.

Undersøg (kort research – stikord er fint):
Find svar på:

- Hvem var Dirch Passer?
- Hvilken type humor var han kendt for? (fx slapstick, ordspil, fysisk komik, karakterer osv.)
- Hvorfor var han populær i Danmark?
- Nævn 1–2 film eller roller, han er kendt for.

Kobling til bogen (6–8 linjer):
Svar på:

- Hvilke ligheder ser du mellem Dirch Passer og Dirch i bogen?
- Er der også forskelle?
- Tror du, navnet er valgt tilfældigt – eller siger det noget om, hvordan Dirch bliver set (og ser sig selv)?

Skriv din egen joke:
På side 24 popper der jokes op som fx:

- Hvad er en computers livret? Chips.
- Hvad kalder man en skuespiller, der ikke kan svømme? Robert Drownley Jr.
- Hvad kalder man en magisk hund? En labra-cadabra-dor.

Skriv mindst én selvopfundet joke i samme stil (ordleg, lydlig lighed eller navneleg).
Din joke skal have formen:

  - Spørgsmål: *"Hvad kalder man …?"* eller *"Hvad er …?"*
  - Svar: En overraskende, sjov ordleg.

Ekstra (valgfrit):
Skriv gerne to jokes mere, hvis du har lyst.

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

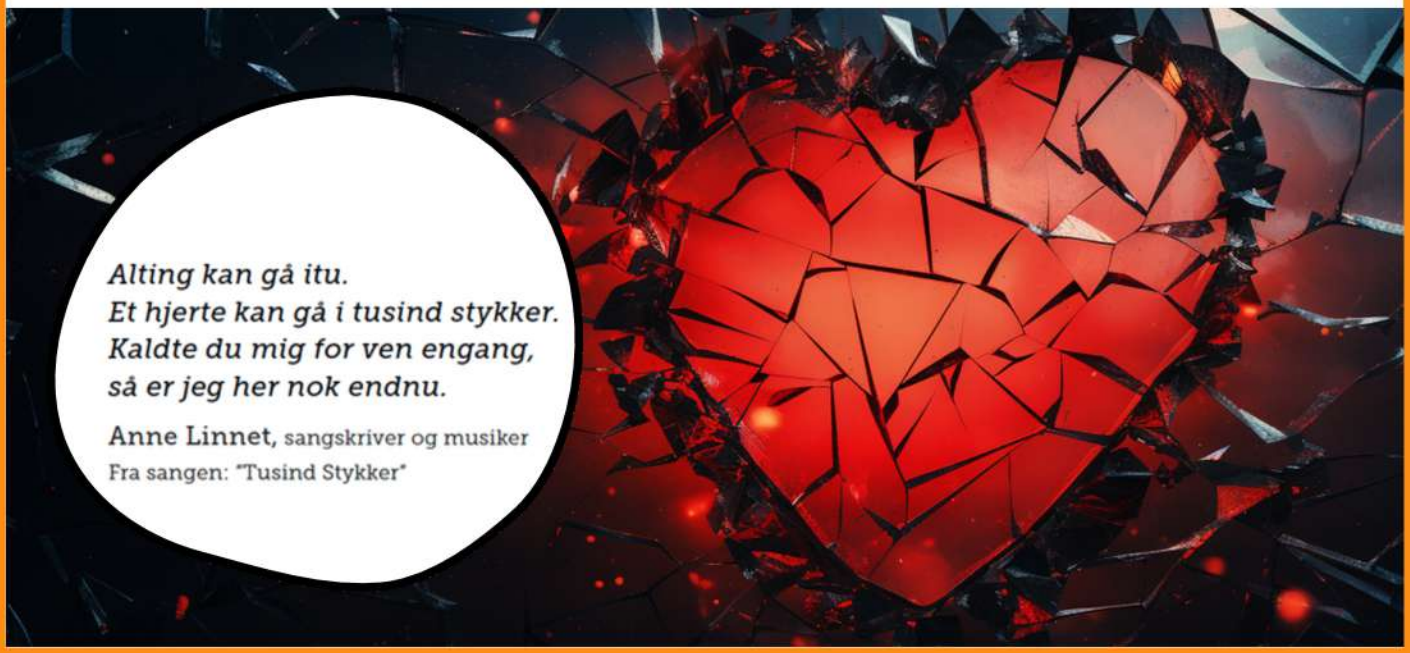
- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

TALE: 10 TING, SOM SKAK HAR LÆRT MIG

Du skal nu arbejde med Ketchups tale om skak som mundtlig præstation.

Du skal tage udgangspunkt i nedenstående modeltale, som du gerne må tilpasse med dine egne ord, så den lyder mere som dig.

MODELTALE – "10 TING, SOM SKAK HAR LÆRT MIG"

1. Skak har lært mig, at stilhed kan være stærkere end larm. Nogle gange sker det vigtigste, når man bare tænker.
2. Skak har lært mig, at man ikke altid behøver at sige noget for at blive set. Mine træk taler for mig.
3. Skak har lært mig, at man godt kan være bange – og stadig spille videre.
4. Skak har lært mig, at man kan lave fejl uden at være en fiasko. Man kan rejse sig igen – også på brættet.
5. Skak har lært mig, at det er okay at tage sig tid. Hurtigt er ikke altid bedst.
6. Skak har lært mig, at man nogle gange må ofre noget for at vinde på længere sigt.
7. Skak har lært mig, at jeg kan være klog, selv når jeg føler mig lille.
8. Skak har lært mig at tænke, før jeg handler – også uden for spillet.
9. Skak har lært mig, at jeg ikke er alene, selv når jeg sidder helt stille.Brikkerne – og mennesker – er omkring mig.
10. Skak har lært mig, at jeg godt kan være den, jeg er. Stille. Tænksom. Mig.

TALE: 10 TING, SOM SKAK HAR LÆRT MIG

Fremlæggelse af talen
Vælg ÉN af følgende måder at arbejde videre med talen på:

1. Hold talen live i klassen
- Øv talen derhjemme.
- Hold den for klassen (1–2 minutter).
- Tænk over: tempo, tydelig udtale, pauser og kropssprog.

2. Optag talen som podcast (kun lyd)
- Indtal talen på din mobil.
- Tal tydeligt og roligt.
- Lav en kort intro og afslutning.

3. Optag talen som video
- Stil dig et roligt sted og kig ind i kameraet, som om du taler til hele skolen.

Hvad betyder skak for Heino?
- Hvorfor er skak så vigtigt for Heino?
- Hvordan hjælper skak ham med at være i verden?
- Hvordan adskiller skak ham fra de mere larmende elever i 8.A?
- Hvad fortæller skak om, hvem Heino er som person?

Heinos udvikling (før/efter)
Lav to korte afsnit (4–5 linjer hver):

Heino før talen
- Hvordan er han? Hvad er han mest bange for?

Heino efter talen
- Hvad har ændret sig? Hvad har han lært om sig selv?

Titlen "Ketchup" som symbol
- Hvad tror du, "ketchup" symboliserer for Heino?
- Hvordan passer titlen til hans følelser og udvikling i bogen?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Mørk er november og løvfaldet slut,
vandet begynder at fryse,
lyset fra solen og blomsterne brudt –
da må vort hjerte selv lyse.

Thorkild Bjørnvig, dansk forfatter
Fra sangen: "Mørk er november"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

ESKIL OG SOSU-UDDANNELSEN

På side 13 siger Eskil:
"Det er jo for nemt! Enhver SOSU kan udføre den opgave. Giv mig noget sejere!"

Eskil undervurderer tydeligvis, hvad en SOSU arbejder med.

Undersøg uddannelsen
Find information om SOSU-uddannelsen og skriv korte svar i stikord eller hele sætninger:

1. Hvad står SOSU for?
2. Hvilke to hovedretninger findes der?
3. Hvilke typer arbejdsopgaver kan en SOSU have? (mindst 5 eksempler)
4. Hvilke egenskaber er vigtige, hvis man skal arbejde som SOSU?
5. Hvilke mennesker arbejder en SOSU typisk med?

Kort refleksion
Svar på:

- Hvorfor tror du, Eskil synes, opgaven er "for nem"?
- Hvad viser hans kommentar om hans syn på omsorgsarbejde?
- Hvad lærer Eskil i løbet af sin dag som besøgsven, som måske udfordrer hans første holdning?

CARPE DIEM

I løbet af dagen med Johnny bliver carpe diem et slags motto mellem dem. De bryder regler, tager chancer og giver Johnny en sidste dag med frihed – nyt tøj, tatovering, ørering, whisky og cigaretter. Dagen efter dør Johnny på plejehjemmet, og Eskil fælder en tåre.

Undersøg betydningen

- Forklar med dine egne ord: Hvad betyder carpe diem?
- Hvor stammer udtrykket fra? (kort)

Anvend på bogen

Skriv et sammenhængende afsnit, hvor du svarer på:

- På hvilke måder lever Eskil og Johnny "carpe diem" den dag? (giv 2–3 konkrete eksempler)
- Hvorfor bliver mottoet særligt stærkt, når Johnny dør dagen efter?
- Hvad tror du, Eskil lærer om livet, frihed og døden gennem denne oplevelse?
- Hvordan ændrer Eskils syn på ansvar og regler sig – hvis det gør?

Personlig refleksion

Svar kort:

- Er du mest enig eller uenig i deres måde at "gribe dagen" på – og hvorfor?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Jeg vil gerne tro på,
at vi alle sammen har en plads,
men nogen gange føles det bare som om,
verden er designet til nogen andre end mig.

Caspar Eric, dansk digter
Fra digtsamlingen: "Nike"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

KNUD OG CRIP

Caspar Eric skriver i sin digtsamling ***Crip*** om krop, sårbarhed, normer og det at være "udenfor".

Lån bogen og vælg ét digt fra ***Crip***, som du synes passer på Knuds oplevelse af at leve med cerebral parese.

Lav en kort analyse (12–15 linjer), hvor du kommer ind på:

- **Temaer:**
  - Hvilke temaer i digtet passer til Knuds situation? (fx krop, skam, blik, afmagt, styrke, isolation, identitet)

- **Sproglige virkemidler:**
  - Kom ind på mindst to af følgende:
    - Billedsprog/metaforer
    - Gentagelser
    - Ironi
    - Kontraster
    - Særlige ordvalg/rytme

- **Budskab:**
  - Hvad vil Caspar Eric lære os med dette digt?
  - Hvad siger digtet om, hvordan det føles at have en krop, der skiller sig ud?

KNUD OG SKAMMEN

Knud er flov over, at han ikke kan det samme som andre.

Skriv 8–10 linjer, hvor du svarer på:

- Hvad tror du, Knud især skammer sig over?
- Hvornår i bogen kan man mærke hans usikkerhed tydeligst?
- Hvad ville Knud gerne kunne – og hvorfor betyder det så meget for ham?

ORDENES MAGT

Læs scenen på s. 16–17 og s. 48 igen.

1. Hvorfor tror du, Zaki bruger ordet spasser – er det ondskab, tankeløshed eller noget tredje?
2. Hvorfor bliver der helt stille i 8.A, da han siger det? Hvad viser det om ordets vægt?
3. Hvad mener Lykke Le, når hun siger, at ordet aldrig har været okay at bruge?
4. Knud siger senere: *"Det er kun mig, der må bruge det ord."*
5. Hvorfor tror du, han siger det?
6. Hvad ændrer det, at han selv bruger ordet – men ikke andre?
7. Hvordan kan ord både såre og styrke?
8. Hvornår kan det være en form for selvbeskyttelse at tage et grimt ord "tilbage" – som Knud gør?
9. Kan du komme i tanke om andre ord, der kun er "okay" at bruge af bestemte mennesker? Hvorfor?

ZAKI OG KNUD

Zaki undskylder senere for ordet.
Svar kort:

- Hvad viser undskyldningen om Zaki?
- Ændrer den dit syn på ham? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Hvad lærer både Zaki og Knud i denne situation?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

For alt i livet,
som blev dig givet,
er lys og mørke
i sammenspil,
og har du vovet,
og har du lovet,
og har du svigtet,
så var du til,
så var du til

Tom Kristensen, dansk forfatter
Fra digtet: "Et mannakorn"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

IDENTITET OG KYSTPARKEN

Jon bor i Kystparken. Selvom det er et sted med hårde vilkår, finder han alligevel en stærk identitet i at høre til dér.

- Hvorfor tror du, Jon finder identitet i Kystparken?
  (tænk på fællesskab, tilhørsforhold, loyalitet, respekt, genkendelighed)
- Hvad giver Kystparken ham, som han måske ikke får andre steder?
- Hvad kan være problemet ved, at hans identitet er så knyttet til Kystparken?

Far, bror og magt
Jon lever med en far, der sidder i fængsel, og en storebror, der slår ham.

- Hvordan påvirker farens fravær Jon?
- Hvordan påvirker brorens vold hans selvbillede?
- Hvorfor kan det være svært for Jon at sige fra over for sin bror?

At bryde med den sociale arv
Med "social arv" mener man, at børn ofte ender med at gentage de mønstre, de er vokset op med.

- Hvilke usunde mønstre ser vi i Jons familie?
- Hvilke valg begynder Jon at træffe, som viser, at han vil noget andet?
- På hvilke måder bryder Jon med den sociale arv i løbet af bogen?
  (tænk på: at sige fra, vælge andre fællesskaber, søge hjælp, stå ved sig selv)

"At stå op for sig selv"
- Hvad betyder det for Jon at "stå op for sig selv"?
- Hvad kan hans historie lære os om mod og grænser?

Samlende refleksion
- Hvad kæmper Jon mest med?
- Hvad har han lært om sig selv ved bogens slutning?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Venner, I må give mig en hånd.
Man kan ikke sige 'Farvel' alene.

Dan Turèll, dansk forfatter
Fra bogen: "Tjaa-cha-cha"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

RUTH OG DØDEN

Ruths forhold til Døden

Ruth kan "se" og tale med Døden. Han følger hende, men hun taler også imod ham, joker med ham og forsøger at køre fra ham.

Svar i hele sætninger:

1. Hvordan fremstår Døden i teksten – som farlig, rolig, humoristisk, truende, menneskelig eller noget andet? Giv 2–3 eksempler.
2. Hvad siger Ruths måde at tale til Døden på om hendes personlighed? (fx mod, ironi, trods, accept, humor).
3. Hvorfor tror du, Ruth kan se og tale med Døden?
4. Tænk både på:
   - hendes sygdom
   - hendes fantasi ("det bedste ved at have læst fantasy")
   - hendes måde at håndtere frygt på.
5. Hvad betyder det, når Ruth siger: *"Jeg vil køre fra Døden, så længe jeg kan"?*
6. Hvad fortæller det om hendes livssyn?

DESIGN EN TATOVERING

Døden ifølge Ruth

Tegn en tatovering af Døden, som passer til Ruth.
Du kan tegne den direkte på armen herunder.

Tænk over:

- Skal Døden være skræmmende, humoristisk, venlig, symbolsk eller noget helt andet?
- Skal han være et kranie, en skikkelse, en skygge, en motorcyklist, en orkan – eller noget helt sjette?

Skriv 6–8 linjer, hvor du forklarer:

- Hvorfor ser tatoveringen sådan ud?
- Hvad skal den minde Ruth om?
- Hvad siger den om hendes forhold til livet og døden?

ORKANEN

Ruth siger:
"Orkanen i dag hed Ruth. Jeg synes, at den næste orkan skal hedde 8.A."

Svar på:

1. Hvad symboliserer orkanen, der hedder Ruth? (tænk på hendes energi, larm, kaos, livskraft).
2. Hvad betyder det, at den næste orkan skal hedde 8.A?
3. Hvad siger det om hendes forhold til klassen?
4. På hvilken måde har 8.A "blæst støvet af hendes hjerne" – både bogstaveligt og symbolsk?

"Smut," siger jeg. Døden smutter. For nu.
Dette er et vigtigt øjeblik i teksten.

Svar på:

1. Hvad tror du, det betyder, at Ruth kan sige "smut" – og Døden faktisk går?
2. Hvad er forskellen på at fortrænge døden og at forholde sig til den, som Ruth gør?
3. Hvad lærer Ruth – og 8.A – om livet i denne scene?

Samlende refleksion
Skriv et sammenhængende afsnit, hvor du svarer på:

- Hvad er Ruths forhold til døden? (frygt, trods, humor, accept?)
- Hvordan ændrer det sig i løbet af teksten?
- Hvad lærer både Ruth og 8.A om livet, døden og hinanden?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Det haster med det kys.
Den kommer, før du tror,
den drømmeløse søvn.

Poul Henningsen, dansk forfatter
Fra sangen: "I dit korte liv"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

AT LYVE

Theo lyver om, at han har en kæreste (Emma Jensen). Hans challenge bliver at ringe til hende – men det viser sig, at det i virkeligheden er hans kusine, der spiller med. Løgnen bliver afsløret.

Hvorfor lyver man?

- Hvorfor tror du, Theo lyver om at have en kæreste?
  (tænk på pres, status, skam, frygt for at skille sig ud, ønsket om at passe ind)
- Hvad viser løgnen om, hvordan Theo ser sig selv?
- Hvad bliver konsekvensen for Theo, da løgnen bliver opdaget?

Er det okay at lyve?

Skriv et kort argumenterende afsnit (10–12 linjer), hvor du tager stilling til spørgsmålet: *Er det okay at lyve i nogle tilfælde?*

Du skal bruge alle tre appelformer i din argumentation:

Logos (fornuft/argumenter)

Giv mindst ét sagligt argument:

- Hvornår kan en løgn være nødvendig eller forståelig?
- Hvornår er løgn problematisk eller skadelig?

Pathos (følelser)

Kom ind på følelser:

- Hvordan kan det føles at blive afsløret i en løgn?
- Hvordan kan det føles at blive løjet for?

Ethos (troværdighed/moral)

Tag stilling til moral:

- Hvad siger det om en person, hvis vedkommende lyver?
- Hvornår kan en løgn være mere "etisk" end sandheden?

Afslut med en klar konklusion:

Efter min mening er det/er det ikke okay at lyve, fordi …

AT LYVE

Theo og dig

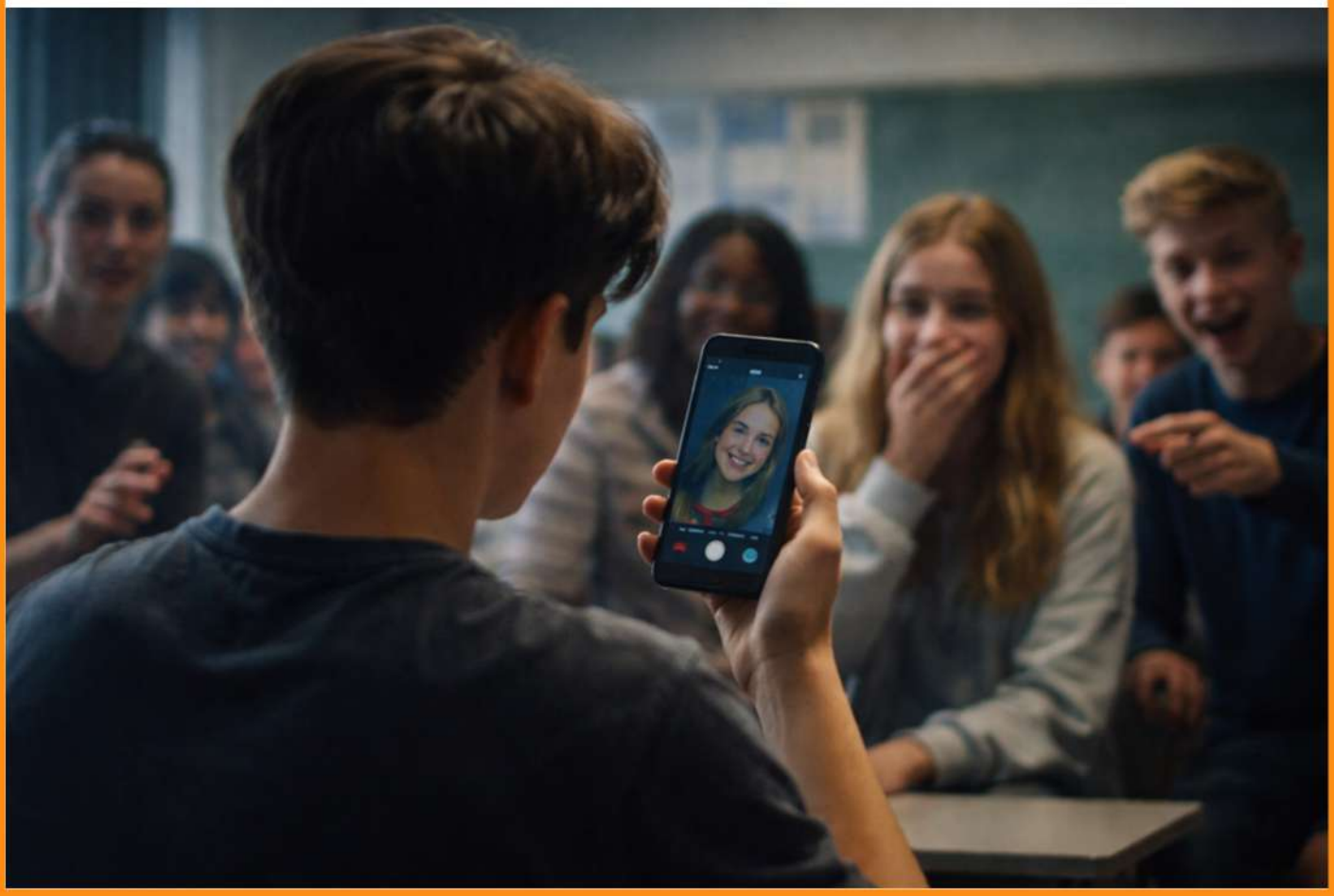
- Kan du forstå, hvorfor Theo lyver – hvorfor/hvorfor ikke?
- Har du selv prøvet at lyve for at passe ind? Hvad skete der?

Mini-debat i klassen

Diskuter i grupper:

- "En lille løgn er bedre end en sandhed, der sårer."
- "Er det værre at lyve end at såre et andet menneske med sandheden?"
- "Er en løgn okay, hvis den beskytter en ven?"
- "Er det vigtigste altid at være ærlig – uanset konsekvenserne?"
- "Er det nogle gange mere omsorgsfuldt at tie end at sige sandheden?"

En fra gruppen fremlægger jeres vigtigste argument.

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Selv forældre kan opdrages til at forstå.
Men så skal man også have haft dem fra små.

Piet Hein, dansk forfatter
Fra bogen: "Gruk fra alle årene"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

MOLLY OG HENDES MOR

Hvordan udvikler forholdet sig?
Læs særligt s. 21 igen, hvor Mollys ven siger:
"Din mor står altid klar i gangen … Som velcro. Som en igle. Som en vampyr. Hun suger stof af os."

Skriv et sammenhængende afsnit, hvor du svarer på:

- Hvordan er forholdet mellem Molly og hendes mor i starten af bogen? (Tænk på nærhed, afhængighed, grænser, kontrol, skyld, loyalitet).
- Hvad viser citatet om, hvordan andre oplever Mollys mor?
- Hvad betyder Mollys challenge (at sige fra og bede moren stoppe med at bruge hendes liv i bøgerne) for deres forhold?
- Hvordan ændrer relationen sig i løbet af bogen – bliver den mere lige, mere ærlig, mere afstandstagende, mere fri? Forklar hvordan.

Mollys udvikling
Skriv 6–8 linjer om:

- Hvad lærer Molly om sig selv gennem sin challenge?
- Hvad lærer hun om grænser, kærlighed og at være sin egen person?

Dit eget forhold til din mor eller en anden voksen i dit liv
Vælg tre ord, der beskriver forholdet
Skriv dem som en liste, fx:

- Trygt
- Tæt
- Kompliceret

Forklar kort, hvorfor du har valgt netop de tre ord.
Kom gerne ind på:

- Hvad I er gode til sammen
- Hvor I kan være uenige
- Hvad der betyder mest i jeres relation

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Så tag mit hjerte i dine hænder.
Men tag det varsomt og tag det blidt,
det røde hjerte – nu er det dit.

Tove Ditlevsen, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Lille Verden"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

OMG NEWS – FØR OG EFTER RUTH

Olga driver TikTok-kanalen OMG NEWS, hvor hun normalt deler drama, sladder og skandaler fra 8.A. Efter at have talt med Ruth bliver hun opfordret til at bruge sine evner til at lave mere lærerigt indhold.

Lav to opslag
Du skal lave to TikTok-opslag som Olga:

Opslag **FØR** snakken med Ruth (typisk OMG NEWS-stil)

- Lav et opslag, som Olga kunne have lavet inden hun taler med Ruth.

Dit opslag skal indeholde:

- En fængende overskrift/tekst på skærmen
- Hvad videoen handler om
- Hvilken stemning du vil skabe (fx drama, spænding, chok)
- 3–5 hashtags

Opslag **EFTER** snakken med Ruth (ny OMG NEWS-stil)

- Lav et opslag, som Olga kunne lave efter snakken med Ruth.

Dit opslag skal:

- Handle om noget, der er sket i 8.A (fx Ruths sygdom, challenges, fællesskab)
- Være mere respektfuldt og lærerigt
- Indeholde mindst ét spørgsmål til følgerne
- Indeholde 3–5 hashtags

OMG NEWS – FØR OG EFTER RUTH

Sammenligning

Skriv 8–10 linjer, hvor du forklarer:

- Hvordan er tonen forskellig i de to opslag?
- Hvad er Olgas fokus før og efter (drama vs. læring)?
- Hvordan ændrer hun sin måde at bruge mennesker som indhold på?
- Hvad viser forskellen om Olgas udvikling?

Refleksion

Svar i 4–6 linjer:

- Hvad kan man som influencer lære af Ruths råd til Olga?
- Hvor går grænsen mellem underholdning og ansvar på sociale medier?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Men du ved det sikkert allerinderst inde
Selvom jeg sjældent bruger store ord
Du ved, at du er den der gennem livet
Og stadig i mit hjerte bor.

Anne Linnet, musiker og sangskriver
Fra sangen: "Forårsdag"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

NEO – TØJ, KØN OG FORDOMME

Neo og hendes mor
Læs s. 7 igen:
Mor: *"Gid du ville klæde dig med lidt mere stil, Neo. Ingen tager dig seriøst i det slappe tøj."*
Neo: *"Hoodie og baggy jeans er ikke slapt tøj. Det er min stil, mor. Du går alt for meget op i det ydre. Jeg vil ikke være som dig."*

- Hvorfor vil Neo ikke være som sin mor?
- Hvad er den største forskel på, hvordan Neo og hendes mor ser på tøj og udseende?
- Hvad handler deres konflikt egentlig om – kun tøj, eller også noget dybere (fx frihed, identitet, kontrol)?

"Jeg går klædt som mig"
Læs s. 12:
Uffe: "Hvorfor *går du altid klædt som en dreng, Neo?"*
Neo: *"Jeg går ikke klædt som en dreng. Jeg går klædt som mig."*

- Hvad mener Neo med: *"Jeg går klædt som mig"*?
- Hvorfor er den sætning vigtig for hende?

Neo og Bella
Læs s. 13, hvor Neo tænker om Bella:
"Det er vinter. Men hun går i en bluse, der viser en masse hud. Går hun i det tøj for sin egen skyld? Eller for Uffes?"

- Hvad siger Neos tanker om Bella om Neos egne fordomme?
- Hvorfor er det interessant, at Neo selv føler sig dømt – men samtidig dømmer Bella?
- Hvad viser det om, hvor svært det kan være at slippe fordomme?

DRENGETØJ VS. PIGETØJ

Gå sammen i grupper på ca. 4 elever.

Diskuter nedenstående udsagn. I behøver ikke at blive enige, men I skal lytte til hinanden, vise respekt for forskellige holdninger og begrunde jeres synspunkter med eksempler eller argumenter.

Udsagn I skal diskutere:

1. Der findes "rigtigt" drenge- og pigetøj.
2. Der findes ikke noget, der i sig selv er drenge- eller pigetøj – det er noget, vi mennesker har besluttet.
3. Det er primært modebranchen, reklamer og sociale medier, der bestemmer, hvad der er "drenget" eller "piget".
4. Hvis ingen gik op i kategorierne "drenget" og "piget", ville flere føle sig frie til at klæde sig, som de vil.
5. Hvis ingen gik op i kategorierne "drenget" og "piget", ville verden blive mere forvirrende og uoverskuelig.
6. Man dømmer automatisk mennesker ud fra deres tøj – også selvom man prøver at lade være.
7. Det er modigt at klæde sig anderledes, hvis man ved, at andre vil dømme én.
8. Det er okay at kommentere andres tøj, hvis man bare "mener det godt".
9. Ens tøj er en vigtig del af ens identitet – man fortæller noget om sig selv gennem det.
10. Man burde kunne gå i præcis det, man vil, uden at skulle forklare sig.

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

I dit korte liv
er hver time dyr,
hvert sekund, et dyrt sekund.
Du glemmer vel ikke, at årene ry'r.
Se på dit ur.
Viserne fly'r.
Hold dig vågen, ven.

Poul Henningsen, dansk forfatter
Fra sangen: "I dit korte liv"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

RACISME OG BETYDNING

Ditte konfronteres i bogen med sin farmors fordomme.

Hvad forstår du ved ordet racisme? (med dine egne ord)
Hvordan viser racisme sig i Dittes liv? (giv mindst ét eksempel fra bogen)
Hvad gør det ved Ditte at blive mødt af racisme – direkte eller indirekte?

På Dittes trøje står: BROWN QUEER PROUD.

Hvad betyder ordene?:

- Brown
- Queer
- Proud

Hvorfor tror du, Ditte har valgt netop denne T-shirt?

- Hvad hun vil vise om sig selv?
- Hvem hun vil provokere eller udfordre?
- Hvem hun vil støtte eller stå sammen med?
- Hvordan kan en T-shirt fungere som en form for "statement"?

Nogle ord kan såre – andre kan styrke.
Hvilke af disse ord har historisk været brugt som skældsord?:

- Homo
- Nitte
- Racist
- Queer

- Hvilke af ordene kan nogle mennesker vælge at "tage tilbage" og bruge som en del af deres identitet – og hvorfor?
- Hvad afgør, om et ord virker krænkende eller styrkende? (fx hvem siger det, hvordan, hvornår, til hvem)

"ET SURT PINDSVIN"

På s. 43 siger Ditte:
"Hvorfor er jeg blevet, som jeg er? Et surt pindsvin, man stikker sig på."

- Hvorfor er Ditte sur på verden? (tænk på familie, skole, fordomme, identitet)
- Hvad beskytter hun sig imod ved at være "pindsvin"?
- Hvornår i bogen kan man se, at hun også har en blød side?

Dittes challenge udfordrer hende til at være mindre "pindsvin".

- Hvad er sværest for Ditte i hendes challenge?
- Hvad lærer hun om sig selv gennem den?
- Ændrer hun sig – og hvordan?

Samlende refleksion

Skriv et kort afsnit (10–12 linjer), hvor du svarer på:

- Hvad kendetegner Ditte som person?
- Hvordan hænger hendes vrede sammen med hendes oplevelser af racisme og identitet?
- Hvad lærer hun i løbet af bogen om at være sig selv – og om at stole på andre?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Jeg smører ruller pudrer sprayer
min tiltrækningskraft på.

Vita Andersen, dansk forfatter
Fra digtsamlingen: "Tryghedsnarkomaner"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

"GENER SOM EN VINDER" (S. 9)

Mor siger om Uffe:
"Han har gener som en vinder. Piger skal tænke over, hvilke gener de går efter, før de parrer sig med en mand."

1. Hvad mener mor med, at Uffe har "gener som en vinder"?
2. Hvilket menneskesyn ligger der i det, hun siger?
3. Er du enig i, at man bør tænke på "gener", når man vælger kæreste – hvorfor/hvorfor ikke?
4. Hvad fortæller dette om mors værdier og måde at se verden på?

"Tøj + krop = magt" (s. 13)
Mor siger, at hendes motto er: Tøj + krop = magt.

1. Hvad tror du, mor mener med dette? (forklar med egne ord)
2. Hvilken slags magt tænker hun på – social, seksuel, økonomisk, symbolsk?
3. Er du enig i mottoet – hvorfor/hvorfor ikke?
4. Hvornår kan tøj og krop give magt – og hvornår kan det tværtimod gøre én sårbar?

"Alle kneb gælder" (s. 25)
Bella siger:
"Ja, fyre glor på mine ... babser. Men det er jo også en slags magt. Alle kneb gælder."

1. Hvilken form for magt taler Bella om her? (fx tiltrækning, kontrol, opmærksomhed, manipulation)
2. Hvad mener hun med "alle kneb gælder"?
3. Synes du, den slags magt er fair eller problematisk – hvorfor?
4. Hvad siger dette om Bellas forhold til sin krop og til drenge?

"PUNK ER SUNDT" (S. 30)

Bella siger:
"Punk er sundt. Det støver hjernen af."
Svar på:

1. Hvad tror du, hun mener med, at punk "støver hjernen af"?
2. Hvad giver punk hende – fx frihed, identitet, oprør, fællesskab?
3. Hvordan adskiller punk sig fra mors verden med villa, gener og image?

Bikini Kill / "Rebel Girl" (s. 36)
Bellas valg af sangtekst peger på en bestemt holdning.

1. Hvad handler "Rebel Girl" om (med dine egne ord)?
2. Hvorfor passer den sang til Bella?
3. Hvad siger sangen om pigers styrke, solidaritet og oprør?

Mødre (s. 64)
"Mødre ... Der er kun bøvl med dem. Men vi kan ikke undvære dem."

1. Hvorfor er der "bøvl" med Bellas mor? (tænk på krav, kontrol, forventninger)
2. Hvorfor kan Bella alligevel ikke undvære hende?
3. Hvordan udvikler Bellas forhold til sin mor i løbet af bogen?

Samlende refleksion:
Skriv et sammenhængende afsnit, hvor du svarer på:

- Hvad kendetegner Bella som person?
- Hvad kæmper hun imod (mors værdier, andres blik, forventninger)?
- Hvad lærer hun om magt, krop, frihed og kærlighed i løbet af bogen?

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

ONLINE VS. IRL: HVORFOR ER DET NEMMERE ONLINE?

Iselin har et stærkt online-liv, men kæmper med relationer i virkeligheden.

- Hvorfor kan det være nemmere at få venner online end i virkeligheden? (tænk på anonymitet, kontrol, tempo, udseende, afstand, tid til at svare osv.)
- Hvad kan være sværere ved venskaber online?
- Hvordan passer det til Iselins situation i bogen?

Lav Shadows profil
Forestil dig, at Shadow (Iselins online-identitet) har en profil på et socialt medie.

Lav en profil, der indeholder:
Brugernavn:
Skriv et navn, der passer til "Skygge/Shadow".

Bio (3–4 linjer):
Hvem er Shadow? (stemning, interesser, tone)

Skriv 5 meget korte opslag, Shadow kunne poste, fx:

- et billede + en sætning
- et citat
- en tanke
- en kommentar om nat, mørke, ensomhed musik, natur osv.

Hvem følger Shadow?

- Hvilke typer mennesker tror du følger Shadow – og hvorfor?

DIGT OM SKYGGE / MELLEM LIV OG DØD

Med udgangspunkt i Iselins historie og billedet af "Skygge" skal du skrive ét digt.

Du kan vælge mellem to former:

Haiku – kort og koncentreret
Skriv et haiku om øjeblikket mellem liv og død, stilhed og bevægelse eller lys og mørke.

Ramme for haiku:
Et haiku består af tre linjer med denne stavelsesfordeling:

a. linje: 5 stavelser
b. linje: 7 stavelser
c. linje: 5 stavelser

Et haiku beskriver ofte:

- et øjeblik i naturen
- en stemning eller følelse
- noget stille, præcist og billedrigt – uden lange forklaringer

ELLER

Frit digt – stemning og billeder
Skriv et frit digt på 8–12 linjer om Iselin/Shadow.

Dit digt skal:

- kredse om temaer som ensomhed, skygge, grænselandet mellem liv og død
- indeholde mindst to billeder/metaforer (fx vand, spejl, nat, åndedræt, storm, stilhed, lys/mørke)
- have en tydelig stemning (fx dyster, sårbar, stille, håbefuld eller foruroligende)

Undervisningsmateriale

DANSKFAGLIGHED

DET LYRISKE TEKSTSTYKKE

Før læsning
Læs det lyriske tekststykke på side 4 i bogen.

Tænk derefter over dine forventninger til fortællingen:

- Hvilken stemning skaber dette tekststykke? (fx uhyggelig, håbefuld, drømmende, dyster, melankolsk, truende ...)
- Hvilke temaer tror du, bogen kommer til at handle om?
  - (fx ensomhed, tab, identitet, venskab, skyld, køn, død, familie)
- Hvilke følelser tror du, hovedpersonen kommer til at kæmpe med?
- Hvilke spørgsmål vækker den lyriske tekst hos dig? (mindst to).

Skriv 8–10 linjer, hvor du samler dine forventninger i et kort afsnit.

Efter læsning – refleksion
Når du har læst novellen/bogen, vender du tilbage til dine forventninger:

- På hvilke punkter passede dine forventninger?
  - Giv konkrete eksempler.
- På hvilke punkter overraskede handlingen dig?
- Hvordan hænger den lyriske tekst sammen med bogens handling?

Afslut med 4–6 linjer:
"Den lyriske tekst fik mig til at forvente..., men i virkeligheden ..."

Hey daddy, jeg har issues
Jeg ved, det ikk' er din skyld
Det' livet and I miss you
Som om giften lever videre i mig
Jeg har lyst til at gøre alt det lort
som der ødelagde dig
Hva' ska' jeg gøre med mine tårer
Når de hober sig op?

Tobias Rahim, dansk sangskriver og musiker
Fra sangen: "Når mænd græder"

HOVEDPERSONENS UDVIKLING

I bogen bliver hovedpersonen stillet over for en challenge. Hovedpersonen udvikler sig og gennemgår en forandring - de ser sig selv og/eller verden på ny.

Derfor slutter fortællingen et andet sted, end den begyndte – hovedpersonen er blevet klogere.

Din opgave er at beskrive denne udvikling for bogens hovedperson:

Før challengen:

- Hvordan er personen i starten? (brug tillægsord)
- Hvad er personen optaget af, bange for eller optaget af at vise for andre?
- Hvad virker svært for personen på dette tidspunkt?

Under challengen:

- Hvad går challengen ud på? (kort)
- Hvordan reagerer hovedpersonen på den? (hvad gør han/hun – og hvad føler han/hun?)
- Hvad bliver svært eller ubehageligt undervejs?
- Hvad lærer personen om sig selv gennem denne udfordring?

Efter challengen:

- Hvad har ændret sig hos personen?
- Hvad ved personen nu, som han/hun ikke vidste før?
- Hvordan tænker, handler eller føler personen anderledes end i starten?

Samlende refleksion:

- På hvilken måde er hovedpersonen blevet "klogere"?
- Hvorfor kan man sige, at fortællingen slutter et andet sted, end den begyndte?

BEGREBSUNDERSØGELSE

Undersøg følgende ord og forklar dem med dine egne ord:

Incels

- Hvad betyder ordet?
- Hvilke holdninger forbindes ofte med miljøet?

Andrew Tate

- Hvem er han?
- Hvad er han kendt for at mene om mænd, kvinder og magt?

Toxic masculinity (giftig maskulinitet)

- Hvad betyder begrebet?
- Giv 1–2 eksempler på, hvordan det kan vise sig i praksis.

MeToo

- Hvad er MeToo-bevægelsen?
- Hvad har den ønsket at ændre i samfundet?

NEO VS. UFFE: TO SYN PÅ KVINDER OG LIGESTILLING

Læs s. 13 igen:
Uffe: *"Andrew Tate er den eneste, der tør stå op for fyrene … MeToo. MeToo. MeToo."*
Neo: *"Jer, der dyrker Andrew Tate. I er bare en flok triste incels …"*

Skriv 10–12 linjer, hvor du sammenligner deres synspunkter:

Kom ind på:

- Hvordan ser Uffe på kvinder og MeToo?
- Hvordan ser Neo på Uffes holdning?
- Hvad er den grundlæggende forskel mellem deres syn på magt og ligestilling?
- Hvorfor tror du, de mener, som de gør? (tænk på erfaringer, miljø, opdragelse, sociale medier)

Hvor kommer Uffes menneskesyn fra?

Uffe vokser op med en far, der mener, at:

- muskler og image er vigtigt
- der ikke er plads til "ynk og pussenus"
- "rigtige mænd" skal være stærke og ikke vise sårbarhed

- Hvordan kan Uffes fars holdninger have påvirket Uffes syn på kvinder og mænd?
- Hvorfor kan Uffe blive tiltrukket af Andrew Tate og lignende idéer?
- Hvad kan være farligt ved den måde at tænke på?

HVAD ER EN "RIGTIG MAND" ANNO 2026?

Uffe vokser op med en far, der mener, at man skal være hård, stærk og aldrig vise sårbarhed. I bogen møder vi også andre syn på, hvad det vil sige at være mand, kvinde – og menneske.

Overvej nu både Uffes historie, debatten om MeToo og dine egne erfaringer.

Tre kvaliteter
Skriv først tre kvaliteter, du mener kendetegner en rigtig mand i dag.
(Det kan fx være: empati, mod, ansvar, respekt, selvindsigt, omsorg, ærlighed, integritet osv.)

-
-
-

Refleksion
Skriv et sammenhængende afsnit, hvor du kommer ind på:

- Hvad vil det sige at være "en rigtig mand" i 2026?
- Hvorfor er – eller er det ikke – vigtigt, at en mand kan vise sårbarhed?
- Hvad kan Uffes historie lære os om styrke, magt og ansvar?
- Hvordan kan MeToo-debatten have ændret måden, vi taler om mænd, respekt og relationer på?

Afslut med én sætning:
For mig betyder det at være "en rigtig mand", at …

8.A i modvind

DANSKFAGLIGHED